

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 2. listopada 1877.

List 44.

Dušam v vicah za vezilo k njih današnjemu godu.

(Dalje.)

Da bi se v prid ubogih duš v vicah med našim narodom še kaj bolj stalnega vkrenilo, svetujemo dalje, naj se skusi vpeljati bratovščina „Vnebovzetje Marije Device“. Mala nemška knjižica: „Die gnadenvolle Erbruderschaft zum Troste der armen Seelen in Fegefeuer unter dem Titel der „Himmelfahrt Mariens“, in der Redemptoristenkirche zu St. Maria in Monterone in Rom kanonisch errichtet“, katero je nedavno blagoselčni gospod Jan. Wonka iz Požuna po „Vaterland-u“ neplačno ponujal, in je pisatelju teh verstic en iztis tudi radovoljno poslal, *) popisuje to bratovščino precej obširno. Iz te knjižice posnamemo za en pot le glavni obseg.

I. poglavje. Početek in namen bratovščine.

II. poglavje. Potrebne opombe a) za predstojnike, b) za pooblastene (subdelegirt) mašnike, ki ude sprejemajo, in c) pogoje in dolžnosti udov. Tu naj omenimo za ude poglavitne točke, ki so:

1. Udje te bratovščine zamorejo postati vsi živi věrni obojega spola (taki, ki so že umerli, se v to bratovščino ne morejo sprejeti).

2. Čč. gg. duhovniki, ki v to bratovščino vstopijo, so prošeni v letu eno sv. mašo praviti; ostali udje (nemašniki) pa eno sv. mašo najeti za vse duše v vicah, posebno pa za take, ki so bili udje te bratovščine, kakor tudi za tiste duše, ki so največje pomoči potrebne, ali pa ki so najbolj zapuščene. (Pri tej točki je posebno pomniti beseda, da so udje za to le prošeni; tedaj se to le želi in priporočuje, nikako pa se ne veleva.)

3. Taki udje, ki ne premorejo sv. maše najeti, zamorejo to namestiti z eno sv. spovedjo in sv. obhajilom; ali da gredo vsaj na ta namen enkrat k sv. maši; ali da odmolijo enkrat roženkranc ali pa križev pot, in zasluženje vseh teh dobrih del darujejo v prid ubogih duš v vicah.

4. Razun pod poprešnjima številčkama (3. in 4.) naštetih pogoj nimajo udje nobenih družih dolžnost, pač pa so zopet le prošeni, da vse one odpustke, ki jih zamorejo vsled spolnovanja bratovskih pogoj zadobiti, darujejo ubogim dušam v vicah.

5. Vsaki ud naj se blagovoli potruditi, da pridobi tej bratovščini še več novih udov.

6. Ako kdo pogoj ne spolnuje, se s tem nikakor ne pregreši; se vē, da pa vsled tega tudi podeljenih odpustkov deležen ne postaja.

III. poglavje. Popolni odpustki, podeljeni po papežih Gregoriju XVI in Piju XI:

1. Popolni odpustek za dan pristopa.

2. Popolni odpustek na tri Gospodove praznike: Božič ali Sveti dan; ss. teh Kraljev praznik in v visoki praznik presv. Rešojega Telesa.

3. Popolni odpustek za petero Marijskih praznikov: Spočetja (8. decembra); Očiševanja (2. febr.); Oznanjenja (25. marca); Vnebohoda (15. avgusta) in Rojstva (8. septembra).

4. Popolni odpustek za petero praznikov Svetnikov in Angeljev: Sv. Mihaela prikazen (8. majnika); sv. Mihaela god (29. sept.); v praznik sv. Jožefa (19. marca); v praznik sv. Jožefa varstva (tretjo nedelje po veliki noči) in v praznik ss. apostelov Petra in Pavla (29. roznika).

5. Popolni odpustek za praznik vsih věrnih mertvih (2. nov.).

6. Popolni odpustek za en povoljni dan vsakega mesca (Pius IX 30. sept. 1859).

7. Popolni odpustek za smertno uro za vse ude bratovščine, ako se skesano spovedo in obhajajo; ko bi za to več zmožni ne bili, da skesano presv. Ime Jezus izrekó, ali vsaj v serci zaključijo.

Nepopolnih odpustkov, milost in predpravice (privilegij) pa zagotavlja omenjena bratovščina vsim svojim udom toliko, da jih tu na drobno poštovati ne uterpiamo. Namesti tega se pa prederzujemo svetovati, naj vzame kaka duhovska oblast (naj bolje v Ljubljani, kot v osredku slovenskih pokrajin) to zadevo (vpeljavo bratovščine namreč) v svojo oskerb, in sicer nemudoma, da prěd začnejo teči tudi med našim za dobre reči tako zelo vnetim narodom bogati viri v prid ubogih duš v vicah razlivati se čez strašanski ogenj očiševanja, in gasiti ga. V svojem nasvetu gremo celó še tako daleč, da (naj se nam to ne zameri!) imenujemo vieceštite gg. oc. Franciškane Ljubljanske kot one blage zavetnike, ki naj bi prevzeli vpeljavo, oskerbovanje, vpisovanje in vladanje te bratovščine v svoje roke. Prečastiti franciškanski red ima namreč mnogo sposobnih moči za zverševanje tacih opravil, njihova Ljubljanska cerkev (ki je ljudstvu toliko priljubljena), pa tudi dovolj altarjev, zmed katerih naj bi se eden kot bratovski oltar določil in imenoval.

Z vstanovo bratovščine naj bi bilo ob enem vzevi tudi izdavanje primérne knjižice s podukom in molitvami za duše v vicah, po kateri knjižici bi udje gotovo radi posegli. Kot jako dobra podlaga nasvetovani knji-

*) Naslov: Johann Wonka, Sekretär der St. Vinzenz von Paul Conferenz in Pressburg, Ungarn. Pisavec.

žici naj bi služilo za omenjeno delce: „Die gnadenvolle Erzbruderschaft zum Troste der armen Seelen in Fegfeuer“; nekaj zelo primérnega gradiva nahaja se tudi v preč. g. Jan. Volčič-a molitvenskih „Vert nebeški, str. 186 – 196“ (že ves razprodan), in „Getzemani in Golgata str. 628 – 640“; — najdlo pa bi se še tudi po drugih knjigah za to dovolj izverstnega dušnega blaga. Le pri-četi je treba, in dobra stvar bo zdajci dozorela.

(Dalje sledi.)

Potnik na mirodvoru.

Dans zakaj na mirodvoru
Je napolnjeno ljudi,
Tu na smertnemu prostoru,
Kaj jih z umerlimi druží? —

Sveta vera — luč blišeča —
Vabi vernike v ta kraj;
In ljubezen pregoreča,
Ki ne mine vekomaj.

Glej, v molitev je vtopljeno,
Kar je vérnega duhá;
Vse je s rajnimi združeno, —
Zdaj ločitev vse nehá.

Vse se trudi, ljubav kaže
Ljubim umetnim prav gorkó,
Najde vencev vsake baže
Na gomilah mi okó.

Vse se svetí, v luči vtrinja;
Ko ne čul bi vmés se jók,
Ménil bi, da se razgrinja
Zvezdni pred menój obók.

In med ljudstvom prikoraka,
Z vencem potnik v Božji vert,
Viditi je siromaka,
Da bolesti je potert.

Tudi on čez mnoga leta
Rad bi enkrat obiskal
Groba mater in očeta,
Jima venec daroval.

Milo potnik se ozira,
A ne najde križa več;
Solze britke si otira
Star'mu gróbarju veleč:

Kje počiva oče, mati . . . .
O Zakaj djal križ si proč?
Venec jima čem podati,
Morda zadnjikrat — to noč.

Daj no, groba mi pokaži,
Molim da za nju pokoj;
Da serce se mi vtolaži
Pri predragih še necoj.

Rad še enkrat bi govoril
Z njima ta častiti dan,
Preden bode se odtevil
Tudi meni grob hladán.

„O prijatelj, milo znani!
Nemogoče mi je to;
Križ strohnil je, — prekopani
Stariši že dvakrat so.“

„Hočeš pa za nju moliti,
Sej lahkó letó storíš;
Tam-le moraš poklekiniti
Pred veliki sveti križ.“

„On sirotam rane zdravi,
Ki s ljubezni darovan
Bil na križ je“, — grobar pravi
Ter odide v drugo stran. —

K križu zdaj molcé zavije
Potnik s solznimi očmi;
S križa mu tolažba sije,
Tam v molitev se vtopi.

In ko moli pregoreče,
Se razjasni mu okó;
Lice zopet mu rudeče
Zdaj prihaja — prej bledó.

Kaj vtopljen v molitvi vneti
Prosi revež Kristusá?
Al' da materi, očeti
Večni mir in pokoj dá?

Ali z dragima občuje
Unstran groba duh njegov?
Al ga Jezus sam miluje
Ter daje mu blagoslov? — —

* * *

V mirodvoru noč nastane,
Ljudstvo je odšlo na dom;
Ali potnik še ostane,
Klečijoč pred Kristusom.

V jutro, ko grobár se bliža,
Gleda kaj tako stermeč?
Potnik tam na znamenju križa
Z vencem v roki spi — slonèč.

Stopi k njemu, in ga drámi;
Ali smehljajoč obraz
Znáni: „Že pri atu, mami
S Kristusom sem združen jaz.“ —

Radoslav.

Predstava

rojstva našega Zveličarja Jezusa Kristusá
v dveh delih.

(Spisal O. Purgaj.)

(Dalje.)

II. Del.

(Predstavlja se rojstno mesto. — Mesija leži v jaslicah; zra-ven Njega sedi sv. Jožef. — Pastirji zopet nastopijo.)

Sv. Jožef:

Jehóva! kako vender se radujem,
Da si izvolil me zató, da čujem
Nad Njim, ki prišel nam delít je mir,
Nad Njim, ki bode vsake sreče vir. —
Jehóva Ga je Adamu obljubil,
Ko raj po nepokornosti je zgubil,
Nesrečen vedno bil bi rod človeški,
Ak nebi smiljen' Oče bil nebeški,
I Tebe za rešnika nam poslal.

Življenje bo nam Tvoje lepi srgled,
I kdor za Tvoje nauke bo vnet,
Deležen bode radosti postal,
Katere Oče večni jim obeta,
Ki spoznajo za svoj'ga Ga Očeta.
Na križu boš za nas enkrat umerl,
Da bi nam raj zgubljeni spet odperl,
Katerega je prvi človek zgubil.
Premilo Dete! Kdo bi Te ne ljubil,
Ne hvalil, ker boš naše sreče vir?
Zatoraj, koder svitlo solnce sije,
Serce hvaleče naj Ti proti bije,
Sej nam prinesli so nebeški mir.

(Pastirji nastopijo; ne vidijo jaslic; eden praša sv. Jožefa.)

Drugi pastir (najpoprej govori drugim):

Ta mož bo morda vedel, kje Mesije
Je rojstno mesto? — Stopimo le k njemu!
Obrazu če i oblačilu vsemu
Verjeti smem, gotovo tujec ni —

(Sv. Jožefu):

Predragi brate, čudež se godi.
Prikazen angeljev smo vid'li ravno,
Ki rekli so, da je se narodil
Mesija, kterege Jehóva davno
Obljubil je. Si slišal kaj o tem?
S prijatelji bi rad Ga počastil.
Na večno ti hvaležen biti čem,
Ko bi nam Njegov rojstni kraj naznanil.

P prvi pastir:

Jaz upam, nikdo nam ne bo zabranil
Podati k Njemu se, če tudi stana
Smo revnega, pa serce v persih bije
Pošteno nam, ne pozná hudobije,
Ker Božja nam zapoved bila znana.
Povedi, kje je rojstni kraj Mesije? —

Tretji pastir:

Da, naša serca bodo Njemu vdana,
Vesolja bodo rajskega igrala,
Ker znamo, da bo svobodna postala
Sovražnikov zdaj domovina naša.

Sv. Jožef:

Predragi! sreča velika je vaša,
Katero od Jehóve ste sprejeli.
Bodite Mu hvaležni i veseli,
Da vi ga boste prvi počastili,
Katerega smo davno vsi želeli.
Poglejte sim, tu je Mesija mili.
Kak mirno spava v borah jaslicah,
I vendar hraber bo, krivičnim strah;
Nadloge On nas bode vsake rešil.
I dasi Adam silno je pregrešil,
Nas vendar zopet s Stvarnikom sprijazni,
Da čutili ne bomo večnih kazni.

(Konec prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Sežane, 26. vinotoka. — Slike ne služijo samo v lepšavo cerkvá, ampak po znanem izrazu, da so knjige za tiste, ki znajo brati, podobe pa za te, ki ne znajo, vsem, ki znajo brati v spodbudo, in onim, kateri ne znajo v poduk in premišljevanje.

Ko sem bral v nekem časopisu o presno malani cerkvi sv. Brigite v Brigitenav-u, spominjal sem se tudi

podružnice Matere Božje v Šmarjih v naši fari. Sedem podob je smalal na presno g. Jak. Raspet iz Idrije v tej cerkvi prav lepo in nežno. Vse slike bodo služile pobožnemu kristjanu v večo gorečnost in misli jim bodo povzdigovale na višavo: kaj je sv. vera in kdo je On, ki je večna resnica, pot in zveličanje.

Ko stopi kristjan v cerkev, zagleda najprej nad stranskim oltarjem angela, kateri poln veselja Mariji oznanja, da ona bode Mati Odrešenikova. Prav očitna je na klečeči Mariji pobožnost, ponižnost in sveti strah, kateri jo navdaja, ko vidi angela v prelepi podobi mladenčevi pred seboj.

Druga podoba na evangeljski strani v prezbiteriju kaže obiskovanje tete Elizabete, kjer je zopet pri Elizabeti lepo izdelano čudenje, da jo pride Mati Gospoda in Odrešenika obiskat.

Ravno tako pri tretji podobi, ki kaže rojstvo Kristusovo, ki v jaslicah na slamici ležéč kristjanu kaže, da hoče za človeški rod že od prvega trenutka terpeti in v revšini začeti svoje življenje na tej zemlji.

Četerta podoba je darovanje v tempeljnu, kjer stari Simeon Dete na rokah deržeč prerokuje, kdo je ta in kaj bode vse morala Mati terpeti; v sliki se vidi zvesto poslušanje vsih navzočih.

V peti podobi na episteljski strani se vidi 12letni Kristus v tempeljnu, kjer sta ga Marija in sv. Jožef našla tretji dan. Kako milo se ozira na svojo Mater, ktera mu govori, s kako žalostjo sta ga iskala.

Šesta podoba na evangeljski strani v čolnu cerkve, zelo velika, kaže Marijo Magdaleno pri nogah Kristusovih v hiši bogatega farizeja Simona, ko ta spokornica s solzami móči njegove noge in s svojimi lasmi briše. Kako veličastno je narejen Kristus, kakor bi ravno pripovedoval Simonu priliko od dolžnikov, da je bilo tistemu več odpušnega, ki je več ljubil.

V sedmi podobi na episteljski strani, tudi v čolnu cerkve, vidiš Odrešenika na križu v tistem trenutku, ko je svojo sveto dušo izdihnil. Pod križem Marijo, Mater njegovo, sv. Janeza in Marijo Magdaleno, vse objokane, v veliki žalosti, ker je njih Gospod in ljubljenec jih zapustil. V resnici primérno temu so v podobljeni obrazi.

(Konec nasl.)

Leavenworth v Ameriki, 26. sept. 1877. (Iz prijat. pisma. *Perve poskušnje novomašnika in mladega slovenskega misijonarja v Ameriki.*) Dragi prijatelj! Ker zdaj ravno čas imam v samotnem Leavenworthu (kjer imam ta teden poduk za birmo), te morem nocoj zopet enkrat v duhu obiskati. Svoje misijone sem ti že popisal. Kakošne apostoljske pota da moram napravljati, boš lahko sam sodil, ako Ti povém, da od 14. t. m. že nisem bil več domá v New-Ulmu, vedno na misijonu v Sleepy-Eye-u, Lambertton-u pri bolnikih, pogrebu, v Leavenworthu; še le prihodnji petek zvečer se zopet vernem domov. Malo nerodna je se zmirom okrog klatiti; naj bolj sitno pa je v Leavenworthu, kjer ni hotêla in moram stanovati v kmečki hiši, in ravno preveč ne gledajo na snago. Povsod, se vé da, moram vse iz novega začeti, ker do sedaj v nobenem mojih misijonov ob nedeljah še nikdar niso imeli Božje službe. Ravno smo popolnoma dodelali cerkvi v Sleepy-Eye-u in Leavenworthu; perva, iz opeke, je velika in naj lepša v našem County-ju (okraju), druga je malo manjša, pa tudi jako mična.

Škof Oreland nas bo obiskal in 2. okt. posvetil cerkev v Sleepy Eyeu, 3. pa v Leavenworthu, in bo ob enem delil sv. birmo. To ti pa imam gumpce in bunke v poduku! Imam jih precej okoli 20 lét starih, ki še niso bili pri prvem sv. obhajilu, pač pa na vsakem plesu. To je dobro, da so vsi nekoliko izobraženi, ter

vsaj brati znajo, tej gre učenje še dosti hitro. Vladnih šol se nam namreč ne manjka, samo da niso nič vredne, in komaj, da se otroci v njih naučijo malo brati in pisati. Dekle kmečko, ki si malo bolj gosposko obleko napravi, gre k superintendentu, pa dobi službo učiteljice s 40 dolarji plače na mesec, akoravno včasih še pravilno pisati ne zna. Ako vsaka tacih šol po deželi šteje en ducent učencev in šolaric je že veliko (Skerbni starši jih raji dajejo v farne šole, ki jih pri katoličanih napravljajo in oskerbuje cerkev.)

Vse je poverljano v tej deželi „humbuga“, toda vse vendar hoče biti izobraženo in gosposko. Tu v Leavenworthu je skoro vse ubožno, ko pa pridem v nedeljo v cerkev (posebno kar je irskih), vidim pred seboj same „franje“ — pa so nazadnje le priproste nevednice.

Bolnikov je zdaj precej; — štirje onih, ki sem jih jaz previdil s sv. zakramenti, so že v večnosti. V kratkem času duhovskega življenja, amem reči, sem že precej skusil. Naj večji dogodek pa sem imel zadnji teden v Sleepy Eye-u. Mlada žena nekega odpadenega katoličana (Francoza), ki se je bila zoper voljo staršev in proti cerkvenim postavam pred sodnikom omožila (dala poročiti), prišla je k meni, ter obljubila do prihodnjic, ko bo tam Božja služba, spraviti se s Cerkvijo. Med tem je bila nevarno zbolela; ko v soboto pridem doli, mi doktor pové, da ni več upa zanjo. Berž letim tje, toda mož, ki ga srečam med potjo, mi prepové priti v njegovo hišo. Vstlim se notri med tem, ko je bil on odšel v mesto; ko nazaj pride, sem bil ženo že spovedal in ji podelil sv. poslednje olje. (Sv. Rešnj. Telesa nisem imel pri sebi). Se vé, da me je dedec odpravil iz hiše, — toda povedal sem mu, da drugi dan zopet pridem. Po posredovanju z travnika, ki je sicer protestant, toda bolji prijatelj duhovnom kot odpadli katoličan, se mi je posrečilo v ponedeljek v drugič priti v hišo in ženo obhajati... Malo ur pozneje bila je na mrtvaškem odru; — v sredo sem jo slovesno pokopal. Mož celó je prišel v cerkev, slišal med pridigo eno grenko za-se, — od groba pa nam je pobegnil. Ne želim si srečati ga v samoti!

V Burns-u prihodnji mesec začnemo cerkev zidati, in upam, da bo stala še pred zimo. F. Berghold napravi obris. Leseno poslopje (znotraj pobeljeno itd.) postavimo tu v par tednih. Po drugih krajih proti zapadu bom mógel še maševati v navadnih hišah. Zadnji čertek sem v Lambertonu imel Božjo službo v občinski šoli, — luknja pod stopnicami je služila za spovednico. Ti kraji, ki jih midva z g. Bergholdom oskerbujeva, so naj bolj divji in zapuščeni v celi Minnesoti, — toda upajmo, da bo bolje v prihodnjic; sej je izverstna dežela za kmetije, in kobilice so šle. Dela dosti, popotovanja še več, pa človek se že navadi potikati se okoli po svetu. Kmalo bo treba kosmate sukne pa kosmate kape za zimo.

Odpiši mi vendar kaj... Ne veš, kako sem vesel, kadar zopet kaj slišim od znancev! — Serčen pozdrav vsim prijateljem in nekdanjim sošolcem. Molite za-me, da ne omagam med težavami in nevarnostmi „intus et foris“. Z Bogom!
Janez Tori.

Iz Valdivije na Čilejskem, republike v južni Ameriki, 20. avg. 1877. (Dopis.) — 27. rožnika se je zgodil vulkanski izbruh v Cotopaxi (ognjemetna gora je zopet ognjeno topljenino iz sebe vergla) na Ekvadorskem. Limanska „La Patria“ piše:

Cotopaxi je naredil enega naj strašnejših ognjenih izbruhov. V Guaysquil-u, ne le, da smo slišali bobnenje ognjemetnikov (vulkanov), temveč skoz 3 dni smo imeli pepelni dež. Reke iz notranjega so strašno narastle, in

naj lepši posestva (haciendas) so pokrite z blatom in žlindro, celi okraji so zginili. V Latacungi je nesreča naj večja. V glavnem mestu Quitto so bili dnevi, da so o poldne s svetilkami hodili po ulicah. Na daljo in širjavo je vse globoko s pepelom pokrito, in živina, kar je je še obstalo, nima živeža. (Po teh krajih se seno ne pripravlja in živina nima hlevov, leto in dan ostane pod milim nebom.)

Ljudstvo v teh nesrečnih dogodbah vidi kazen Božjo, ker so vikéga škofa ostrupili in kapitelvikarja iz dežele izgnali, predsednika že poslednje dni (24. rožn.) iz dežele spodili, ki je pa zato glavno mesto djal v prepoved. (To so tramasonski in rudečkarško-republikanski blagri po mnogih krajih v južni Ameriki. Vr.) Ljudstvo, vidivši, da se ne mašuje in zakramenti ne delé, da v ti nesreči še noben zvon ni pél, se je jelo zbirati, bilo pa je s silo razgnano. Vender utegne rovarstvo kmalo splošno zbučati itd.

Tudi jaz bi mislil (pravi gospod dopisnik), da to je kazen Božja zavoljo umorjenih Garcia-Morena in nadškofa Checa y Barba. Uboga ljudstvo!

15. avgusta. Prepoved čez Quitto je preklicana. Kapitelški vikar je namreč, pisajoč iz sosednje dežele, svoji časti se odpovedal, in z ravno tistim pisanjem je „interdikt“ preklical.

Potresi se g. dé skoro dan na dan zlasti na Čilejskem severu, — dva ognjemetnika, ki so poprej mislili, da sta dogorela, zopet razasajata z vso togoto. Ob vzhodni meji Čilejski in dalje v Boliviji, na Peruvanskem in Ekvadorskem je Andes-gorovje vulkansko (ognjemetno). Že samo Čile ima 16 ognjemetnikov, katerih je pa le 6 gorelo; sedaj pa tudi zasпали pričenjajo zaporedoma zopet ogenj bruhsti. Bog nas varuj! Naš naj bližnji ognjemetnik je Villarica (r. Viljarika), ki dosihmal še ne kaže posebnega spremenjenja.

18. avgusta. — V Boliviji se je general Berdon vzdignil zoper predsednika Daza. Uboga dežela! To je tretje rogovilstvo, odkar sem tukaj. To so republikanski blagri, kadar se zverže v vojaško vlado!

20. avgusta. Menil sem, da v listih, ki sem jih prejel z večerašnjim parobrodom, dobim še kake reči, kar bi Vas zanimalo, niso pa našel nič posebnega, razen cele verste nesreč, ki so se dogodile po povodnjih na severu naše republike, dalje se naznanjajo ponavljani potresi ravno ondod, — v tem ko je v Braziliji vse sežgano od suše.

Deržavni stan sosednje Argentinske republike (glavno mesto Buenos Ajres) je precej skaljen, ter se boje, da bi kakki razpor ne skipel. Čilejci ne le samo, da so v Magelanovi ožini vstanovili naselbo, temuč zahtevajo tudi Patagonsko primorje atlanškega ocejana od Magelanove ožine gori čez 50. stopinjo južne širjave; Argentinci pa menijo, da Čilejci v atlanškem morji nimajo ničesar iskati, in celó Magelanovo ožino jim hočejo odrekovati. Bi pač bolje storili, ako bi oboji moči zedinili, da bi obdelali in olikali dolgo Patagonijo (prostor niši od Avstrije), po kateri prebivajo edino le divjaki.

Pozdrav, spoštovanje in priporočilo v molitev vsim prijatlom. „Danica“ prihaja zdaj prav, razen šte. 21, 22, 23. *)

P. Maks.

*) Po g. bratu poslani dopis je v prejšnji številki. Serčna hvala in pozdrav! Prosimo za nadaljevanje. Zgubljene številke se Vam določijo. Vr.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XLVII.

Štiridnevica na čast presv. Sercu Jezusovemu
od 5.—9. junija 1872.

Med tim časom, ko sta oo. prednik in Starè Podgradom z dobrim vsehkom se trudila v sv. poslanji, sva jaz in o. Lempelj v Repnjah pobožnost imela na čast presv. Sercu Gospodovemu.

Če že sploh naša ljubeznjiva mala in mlada nevestica Repinjska, kakor velik magnet, iz vseh krajev ljudstvo k sebi vleče, je od 5.—9. rožnika to še posebej delala. Te lepe dni so se, bi rekeli, vse Repnje vzdignile in so hotele ozaljšati novo svojo nevesto. Dekleta, ko je bilo ravno zunaj k dežju bolj napravljeno in ni bilo za delo, so hitro koše pobrale in se na vse kraje razkropile nabirat zelenja za vence in lepih prostih cvetkov zanje. Dvé celi noči so darovale Sercu Jezusovemu, ter so med petjem Marijinih ljubih pesmic vence vile za kras nevesti beli. Dva velika venca so zvile, enega za pred veliki darilnik, drugega pa za pred kor; manjših vencev pa so okoli in okoli cerkve in stebrov pred vsemi tremi darilniki ovile, kolikor je bilo prostora, po stenah in robéh. Skazale so se pa repinjske dekleta ne samo v cerkvi, tudi zunaj cerkve, kjer so slavolok in nadvratje cerkveno z venci opletle. Ena njih je celó iz zlatega papirja lepo izrezala napis: „Počeščeno bodi presv. Serce Jezusovo“, ki se je nad cerkvenimi vrati lesketal. Gotovo je imelo Zveličarjevo Serce naj večje veselje nad temi skazovanji prostih kmečkih deklet. A tudi možki so stopili na noge: eni so znotraj cerkve z zelenimi vejami vse stene prepregli, drugi so zunaj postavljali 4 visoke mlaje, med katerimi sta bila dva sosebno visoka, prava velikana. Veliko nad dvajset mladenčev in móž je stavilo mlaje pred cerkvijo. Na verhéh so vibrale zastave, iz zvonika pa je gledala zastava s križem v sredi. Okoli in okoli cerkve pa so bile postavljene zelene veje, in iz peščenih tál, pobeljenih s peskom, so mogle zelene breze na kviško.

Brat Marković pa je drugo ozaljšal po cerkvi lepo lepo; vse je bilo v kitah in cvetkah, živih in narejenih po darilnikih. Kar imamo lepega in dragocenega, vse je bilo Sercu Jezusovemu izpostavljeno te dni. Nova monštranca z lepim belozelenim vencem je obdajala sv. Rešne Telo, Gospod je v zlati lunuli z demanti obsejani b val in njegovo presv. Serce je sprejemalo na tem lepem prestoljčku prošnje, zadostovanja in zahvale od svojih vernih otrok, ki so celó iz oddaljene Štajerske k Njemu prišli. Bile so romarice te dni iz Ponikve (rojstnega kraja aposteljna Slomáčka), iz Šentvida in iz Šentjurja nad Celjem, katerim je močno dopadlo v Repnjah in v naši ljubeznjivi, zali cerkvici. Z visocega Gorenjskega in globocega Dolenjskega, celó iz daljnega Notranjskega so bili ljudje na naši novi Božji poti. Iz bližnjih mést, tudi iz Ljubljane so prišli, še Teržič je imel svojskega zastopnika gosposkega v Repnjah sklepni dan te ljube pobožnosti.

Petega rožnika zvečer se je začela štiridnevica ob 7 s kratkim govorom, kteremu so sledile litanije Matere Božje z blagoslovom in prošnjo do presv. Jezusovega Serca za odpuščenje vseh nečasti, temu Sercu storjenih.

Ljudstva je bilo prav veliko že prvi večer. Drugo jutro ob petih sem spet jaz imel govor, zvečer ob 7 pa o. Lempelj. In tako sva ostala do konca pri tem redu, jaz zjutraj, o. Lempelj pa zvečer.

Spovedovanja je bilo pa tolikanj, da nisva bila ljudém kos; o. Kos je tudi pomagal nekoliko spovedo-

vati, pa nas je bilo le premalo še, čeravno se je spovedovalo od 1/26 zjutraj do poldneva, in od dveh do osmih zvečer. Več ljudi je šlo nespovedanih domú, ker niso mogli k spovednici blizo.

Tvarino k štiridnevici nam je dalo 9 ljubeznjenih služb, ktere so ljudém, po domače razlagane, prav dopadle. Serce Gospodovo je te dni dobilo veliko novih udov v svojo bratovščino in v apostoljstvo molitve. Pa so tudi ljudje molili te dni v cerkvi naši, da je bilo veselo jih gledati, od ranega jutra do poznega večera. Brat Marković je znami vred te štiri dni terpel, kakor črna živina. Zvečer je komaj premogel ljudi iz cerkve spraviti, zjutraj pa vsako jutro mu je terda hodila, ko je cerkev odpiral. Dobro je mogel paziti vselej, da ga niso na tla vergli, ko jim je velike cerkvene vrata žel odpirat. Vse je trumoma čakalo pri durh in prežalo, kdo bi bil prvi pri spovednici, kamor se je namenil. Jaz imam sobo tik cerkvene stene. Slišal sem zjutraj, kako so ljudje zagermeli in se vdirali proti spovednicam vsako jutro, sosebno pa na praznik Jezusovega Serca in zadnji dan štiridnevneice, kako se jim je čudil brat, ki kaj enacega še nikjer vidil ni, ne v svoji domovini, ne pri Nemcih na Koroškem, in ki je v resnici gledati mógel, da ga truma poderla ni.

9. rožnika je bil hud dan. Ob 7 zvečer se je móglo še obhajati, ker so bili ljudje od daljnega in še tečči, da so se odpustka vdeležiti zamogli.

Popoldne v nedeljo, sklepni dan, je bil govor o 1/4, potem pa so bile litanije pete z blagoslovom. V ta namen so prišli Serce Jezusovo počastiti preč. gospoda župnika vodiški in zapoški in kaplan vodiški s prelepim petjem. Duhovni pomočnik domači je izveratno bas pël, pa tudi gg. župnika sta lepo pela. Ljudstvo vse je prav vneto pripevalo svoje odpevke, in tako je bil ta poslednji dan štiridnevneice zares vesel, sprevesel dan za našo cerkev in za častilce in častilke Gospodovega Serca.

Ta čas je Gospod delil tudi posebne milosti v Repnjah. Oseba, kateri je bil zdravnik vse zdravje odpovedal, se ni mogla zderžati, da je te dni v Repnje prišla stanovat. Ozdravela je.

Neki bolnik, izversten móž, ki je gotovo z velikim zaupanjem k Sercu Jezusovemu molil, je potem, ker ni mogel peš priti, se z volom dal v Repnje peljati, rekoč: Serce Jezusovo me bo ozdravilo. Zares, ozdravel je, in spet moli, ko poprej, pred Sercem Gospodovim zbrano, priserčno, neprenehoma v veliko spodbudo vsim, ki so ga poprej, vsega drugačnega (bolehnega), poznali.

Kdo bo pa soštel serčne, dušne rane ozdravljene te dni? Bog za-nje vé. Zares, dolžni smo reči: Češčeno, slavljeno bodi vekomaj presv. Serce Jezusovo!

Za dom in šolo.

Molitev pred jedjo in po jedi.

Pobožni kralj Alfons Aragonski je bil zvedil, da so njegovi plemči opušali molitev pred jedjo in po jedi. Povabil jih je k svoji kraljevi mizi. Nihče ni molil, tudi kralj sam je takrat nalaš opustil molitev pri mizi. Med jedjo pride — kakor je bilo popred dogovorjeno — berač k mizi, se vsede, ne da bi se bil za koga zmenil, ter je in pije. Plemiči so bili nad tem prederznim in nesramnim beračem močno razburjeni. Ko se je berač napil in najedel, je zopet potuhnjeno odlašil. „No, kako vam je več ta móž?“ vpraša kralj. „To je grozovit, strašansk človek,“ so rekli enoglasno. „Ravno tako, kakor ta človek“, odgovori kralj, „ste tudi vi do zdaj delali. Vsaki dan ste jedli pri mizi nebeškega Očeta, zakaj on nam daje jedi in pijače! Kakor ta berač ste

tudi vi sedali k mizi in ga niste prosili, — vstajali od jedi in ga ne zahvalili.“ — Ta poduk je pomagal; nikoli več niso opušali molitve pri mizi. —

Kaj se je tebi, ljuba mladost, učiti iz tega, mi ni treba več praviti; gotovo ste si že sami mislili to-le: „Surovi, gerdi, neotesani ljudje so vsi tisti (tudi visoki gospodje in gosti po kerčmah od tega niso izločeni), ki ne molijo pred jedjo in po jedi! Takim ljudem se pa nočem prištevati; toraj tudi nikoli ne bom opustil in se ne sramoval molitve pri mizi, če bi se mitudi lahko-mišljenci ali brezbožni ljudje zavoljo tega posmehovali.“

Cvet in sad sveste molitve.

Zahvale.

Oseba se priserčno zahvaljuje za očitno pomoč v neki hudi dušni in telesni veliki nadlogi, ktere je po priporočilu v molitev čisto rešena. — J. O., ki je v prav hudi in nevarni bolezni na roki po opravljeni devetdnevni očitno in naglo pomoč dosegla.

Prošnje.

Priporočujejo se v dobrotne priprošnje: Neka nevarno bolna. — Mlada gospa, že več lét boleha, se priporoča udom bratovščine Naše ljube Gospé presv. Serca v bratovsko molitev. Zarad malega otročiča, ki ga serčno ljubi, naj bi ji Marija izprosila še nekoliko lét življenja in zdravja, ako je Bogu dopadljivo. Marija ji je že v mnogih nadlogah pomagala. Sad molitve bo naznanjen v „Zg. Dan.“. Bog usliši! Na Dolenjskem, 28. vinotoka 1877. P. — Neka mati iz L. priporoča svoje otroke za dušno in telesno zdravje. — Že čez tri leta za božjastjo bolna hči, ki zavoljo večkratnih božjastnih napadov kaže, da bo težko kterikrat govorila in k pameti prišla, ko vse zdravila nič ne pomagajo, je prav goreče priporočena mogočni priprošnji N. lj. G. presv. Serca, z obljubo, uslišano prošnjo Materi Božji na čast po „Zg. Danici“ razglasiti. — Enako sta dva razuzdana mladenčca, da bi se preobrnila, z vso živostjo priporočena.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec listopad.

I. Glavni namen: Zmaga sv. Cerkve.

II. Posebni nameni (dalje): 11. listopada. Sv. Martin, škof. Priporoč.: Cerkev na Francoskem. Dar sv. vere za mnoge premnoge. Gorečnost za dobro, zlasti pri malih.

12. Sv. Martin papež in mučenec. Priporoč.: Pij IX. Keršanski občutek, molitev sv. roženkranca, odpravljenje kletvinje in nečistosti v družinah. — Sirote in nezakonski otroci.

13. Sv. Brikcij. Priporoč.: Spolnovanje navdajanj sv. Duha. Za dobre duhovne pastirje. Terdovratni, zlasti na smertni postelji.

14. Sv. Albert (Vojteh). Priporoč.: Za pohlevnost in poterpežljivost, zlasti pri mladini. Bratovščina sv. Dětinstva. Konec vojske v prid katoliške Cerkve.

15. Sv. Leopold. Priporoč.: Avstrija, zlasti za spreobrnjenje prostomišljakov in drugovercev. Vsi očetje in matere po Slovenskem. Živi in mertvi udje bratovščine N. lj. G. presv. Serca.

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sill.

VII. Sv. Dionizij Areopagit, škof in spričevavec ali marternik.

(Dalje in konec.)

Sveti papež Klemen pošlje tedaj sv. Dionizija z nekterimi tovarši vred na Francosko, v tadanjo Gálijo. Dionizij in tovarši stopijo na suho v morskem zavetniku pri mestu Arlu. V tem mestu in v okolici začne sv. Dionizij svoje apostoljsko delo. Nekaj časa potem gre Dionizij naravnost v Pariz; Rustik mašnik, in Eleverij dijakon, ga tje spremljata. Dionizij s svojo čudovito učenostjo, še bolj pa s čudeži kmalo spreoberne veliko množico malikovavcev, kupi od bogatega možá toliko poljá, da na njem sozida cerkev in hišo za duhovščino. To hitro razširjanje Kristusovega kraljestva na zemlji pa zbudí v satanu hudo jezo in nevošljivost, toraj podpihuje mališke služabnike, naj med ljudstvom punt in hrup napravijo in v tem hrupu Dionizija umoré. Mališki služabniki se z orožjem previdijo in se svetniku bližajo, sdajci pa ga obdaja tolika nebeška svetloba, da vsi prestrašeni orožje od sebe veržejo, mu k negam na zemljo padejo in se mu takó popolnoma vdajo, da vse svoje malike potarejo in se močno veselé svoje sreče in zveličanja po Kristusu.

Ta zguba staro kačo — sovražnika vsega dobrega — grozno peč, ker mu je njegova zloba spredletela; toraj drugo sprede zoper svetega škofa. Tisti čas je vladal rimski cesar Domicijan, neusmiljen naslednik in posnemavec grozovitega Nerona v strašanskem preganjanji kristjanov. Pri tem grozovitnežu satanovi hlapi Dionizija tožijo, da stare bogove rimskega cesarstva zaničuje, njih tempeljne podéra in novega Boga oznanuje. Cesar se razserdi in berž pošlje deželnega poglavarja Fescenija na Francosko v Pariz s poveljem, da naj Dionizija in njegove tovarše usmertí.

Ko Fescenij stopi na Francosko zemljo, že sliši veliko slavo svetega škofa, in hiti v Pariz. Tukaj najde škofa v sredi velike množice vernih in malikovavcev, ko jim razklada resnice svete vere. Zraven njega stojita mašnik Rustik in dijakon Eleverij. Deželni poglavar ukaže rabeljnom, vse tri svete može zvezati in peljati v sodnjo hišo. Fescenij na sodnjem stolu sedé zareži v škofa, rekoč: „Ali si ti tisti preklicani stavec, ki naše bogove zasmehuje in povelje našega cesarja zaničuje?“ Na to surovo vprašanje zarobljenega poglavarja mu sveti škof dá keršansk odgovor. Fescenij se raztogoti in vse tri vpraša: „Povejte mi, ali bote poveljem našega velicega vladarja Domicijana pokorni ter častili naše slavne, neumerljive bogove? Če ne, ne bom zgubljal z vami besedi, temuč palica bode z vami govorila.“ — Ko se to godí, stopi v sodnjo hišo imenitna gospá z velikim spremstvom, po imenu Larcija, ki toži svojega možá Lisbija, da je po Dionizijevih čaravnih umetnijah (misli si: čudežih) obnoril, ter je vse hišne bogove poterl, in da ne more skupaj z njim živeti. Deželni poglavar ukaže toženega možá pred sodbo pripeljati, in ko ta mož stanoviten v keršanski veri ostane, je bil neutegoma ob glavo djan. — Sveti Kristusovi spričevavci so bili na tezo razpeti in strahovito bičani, po tem pa v temno ječo verženi.

Ko so bili sveti mučenci vse te muke junaško preterpeeli, ukaže Fescenij železno postelj razbeliti, svetega škofa vanjo položiti in živega peči; to pa v pričo družih, ker si misli, da bodo prestrašeni od vere odpadli. Sv. Dionizij pa na razbeljeni postelji glasno Bogu hvalo poje. Moč njegove molitve je ogenj ohladila; svetnik vstane nepoškodovan z goreče postelje. Trinog, same

jeze ves zdvijan, ukaže sv. škofa vreči pred zverine, katerim niso dali delj časa jesti, da bi izstradane toliko bolj gotovo svetnika zgrabile in požerle. Izpušene zverine dirjajo proti škofu, on pa naredi sveti križ čez nje, in berž so bile ukrotene. Kmalo potem ukaže grozovitež razbeliti veliko peč in svetnika vanjo vreči. Ko ga rabeljni zgrabijo, naredi čez peč znamnje sv. križa, in plamen zgubi po čudežu svojo naravno moč. Svetnik v peči moli in ogenj ugasne. Dionizij gre nepoškodovan iz peči kakor očišeno zlato. Nato ukaže deželni poglavar križ prnesti in sv. škofa nanj pribiti; upal je namreč, da ga bode z muko primoral Kristusa zatajiti, pa se je ogoljufal. Sv. škof uči pričujoče ljudstvo s križa, kakor bi stal na leci, prižnici. Ko Fescenij svojega na mena ni dosegel, ukaže Kristusovega junaka s križa sneti in ga z Rustikom in Eleverijem in z veliko družimi věrnimi vred v ječo peljati, kjer věrnim zopet pridiguje, mašuje in vse pričujoče obhaja. Pa glej, o čudo! mož v nebeški svetlobi se prikaže, razsvetli ječo in poterdi vse z nebeško močjo k nastajajočim novim mukam in siloviti smerti.

Kmalo po tem pridejo rabeljni in peljejo svete spričevavce v mesarnico. Vsi trije so bili slečeni in grozovito s šibami razmesarjeni. Krivični sodnik njih stanovitnost vidi in jih ukaže na bližnjo goro peljati, in tam ob glavo djati. Sv. Dionizij s tovaršema in družimi věrnimi na goro pridejo, tedaj vzdigne sv. škof roke in oči proti nebu in moli: „O Gospod, vsegamogočni Bog! o edinorojeni Sin! o sveti Duh! o presveta, nerazdeljiva Trojica! sprejmi v miru duše svojih služabnikov, ki morajo zavoljo tebe umreti.“ Sveta Rustik in Eleverij odgovorita: „Amen.“ Po teh besedah so bili ob glavo djani 9. vinotoka leta 119, Dionizij v 110. letu svojega življenja. Z njimi vred so še tudi drugi kristjani mučeniško smert preterpeli; zato se ta gora še dan današnji imenuje „Gora marternikov.“ *)

Čudeži. Ko je bila Dioniziju glava odsekana, je Bog tega prvega francoskega aposteljna s posebnim čudežem poveličal. Obglavljeni Dionizij se kviško vzdigne, vzame odsekano glavo v roke in jo nese s hriba. Angelji nebeški ga spremljajo in pojó: „Slava bodi tebi, o Gospod! Aleluje!“ Vse pričujoče ljudstvo stermí nad tolikim čudežem. Mnogi zaveržejo s srcem in z besedo malikovavstvo in sprejmejo keršansko vero. Ko je bil sv. Dionizij svojo odsekano glavo 2000 stopinj deleč prinesel, jo podá v roke Katúli, pobožni gospej, ki je bila ravno stopila iz svoje hiše. Gospa skrije glavo in svetega merliča v svoji hiši. Sovražniki keršanske vere sklenejo sveta merliča Rustika in Eleverija v reko vreči, kristjanom pa se posreči sveta merliča v hiši imenovane gospe skriti. Rabeljni sicer svete merliče od gospe s silo tərjajo, ona pa rabeljne dobro pogostuje in z denarji obdaruje; in takó mirno odlazijo. Gospa je dala vse tri svete merliče spodobno pokopati na tistem kraju, kjer je zdaj predmestje v Parizu, ki se po sv. Dioniziju imenuje „Saint Denis“. Poznejše je bila tukaj sozidana veličastna cerkev na čast sv. Dioniziju, kjer se je mnogo čudežev godilo.

Poduk. Ko je bil sv. Dionizij po svetem aposteljnu Pavlu luč svete keršanske vere po milosti Božji prejel, se je stanovitno deržal besed svojega učenika Pavla, ki piše: „Čujte, ostanite v veri, moško se obnašajte, in terdni bodite.“ (I. Kor. 16, 13.) „Vojskuj dobro vojsko vere, segaj po večnem življenji.“ (I. Tim. 6, 12.) „Delaj (v greškem: „terpi“), kakor dober vojšak Jezusa Kristusa.“ (II. Tim. 2, 3.) „Ker se nam ni voj-

skovati zoper meso in kri (zoper človeško slabost), ampak zoper poglavarstva in oblasti, zoper gospodovavce tega temnega svetá (ki je v temi zmote in pregrehe), zoper hudobne duhove v podnebjí“ (Efež. 6, 12), zoper peklenske moči. Ker se je tedaj sv. Dionizij teh naukov svojega svetega učenika Pavla stanovitno deržal, ga ni premogla nobena muka — nobena peklenska sila — odmakniti od vere v Jezusa Kristusa; zateraj je tudi lahko s svojim učenikom Pavlom rekel: „Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero obranil.“ Zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pravični sodnik, tisti dan; pa ne le meni, ampak tudi tistim, kateri ljubijo njegov prihod.“ (II. Tim. 4, 7.)

Tudi mi, ljubi kristjani! smo po milosti B žji brez svojega zaslužnja, kakor nekđaj sv. Dionizij, luč svete vere prejeli, ker smo bili v katoliški Cerkvi rojeni; bodimo tudi mi po njegovem zgledu stanoviti in terdni v sveti veri; nobena sleparija in zvižaća novih ajdov naj nas ne bega v nezapodljivih skrivnostih naše sv. vere, in ne odverne — tudi v mislih ne — od tega, kar nas uči sveta katoliška Cerkev. Ker je pa sveta katoliška vera neprecenljiv in nezaslužen dar Božji, zato moramo zanj Bogu neprenehoma zahvalo dajati. Bogu naj bolj prijetna zahvala pa je ta, če po sveti veri živimo, ter jo v vsem svojem djanji in nehanji razodevamo; ker le samo taka živa in delavna vera nas zveliča. Sv. apostelj Jakop piše: „Kakor je namreč telo brez duše mertvo, tako je tudi vera brez del mertva.“ (Jak. 2, 26.) Mertva vera nikogar ne zveliča. „Tudi hudobni duhovi verujejo, in se tresejo“ (Jak. 2, 19), ker njih vera brez dobrih del jim še le terpljenje povek-oje.

Molitev. O Bog! ki si v apostoljskem času obudil gorečega in neprestrašenega junaka v veri in čednosti, svetega Dionizija, škofa in spričevavca, prvega aposteljna na Francoskem, in ki si ga že tukaj na zemlji čudovito poveličal v tolažbo in veselje věrnim: usliši molitev vsih, ki se v svojih dušnih britkostih in težavah k njemu zatekajo in ga pomoči prosijo; da se poverne v njih stiakno serce mir in pokoj, in ti z veseljem služijo. Po Gospodu našem itd. Amen.

Listek za raznoterosti.

Življenje sv. Justa spričevalca, Tersta in teržaške okolice pomočnika. Spisal A. A. T. — Poslovenil J. K., teržaška duhovna. Natisnila in založila Bello in Pastori v Terstu, 1877. — Mala knjižica v 8erki, ktere čisti dohodek je odmenjen ubožni cerkvi, na 12 stranéh pripoveduje življenje verlega mladenčca, Teržaćana sv. Justa. Povedano je v začetku, kako je bil iz Rima sv. Peter poslal sv. Marka v Oglej, kjer je bil sv. Mohor škof. In le-tá je okoli l 50 poslal v Terst enega mašnika in enega dijakona oznanovat sv. evangelij. Pravijo, da mašnik ta se je imenoval Hijacint. Pervi teržaški mučenec je bil sv. Primož, poslednji pa sv. Just, ki so ga slepi rimski malikovalci v morji utopili 2. list. 290 po Kr. — Prav mično in oserčevalno je popisovanje tega junaka, naj bi se sedanja mladina, zlasti teržaška, nad njim zgledovala. Ob koncu je povedano, kako je bil l. 1624 teržaški škof dal vzdigniti sv. Justa telo, in poslednjič, kako čudovito je sv. Just l. 1813 v vojski varoval svoje svetišče v Terstu. — Berite, berite to lepo knjižico!

Marija Mati milosti Božje. „Campana del mezzodi“, izversten listič na Napolitanškem, naznanuje nove milosti, ki so se zgodile v svetišću „Boskoreale“, kjer se

*) Na tej gori se zdaj zida veličastna cerkev na čast presvetemu Jezusovemu Sercu. Pis.

časti podoba Marijina po imenu: „Naša Gospá, varhinja pred šibami“, nadlogami. Dva slepa, „Mihael De Martino“ in „Roza Molise“, sta svetiše obiskala in pogled zadobila. Škof je izvolil odbor za preiskavo te dvojne dogodbe in drugih čudežnih ozdravljenj. Resnica se je poterdila. Zidala se bo cerkev v čast presv. „Marije Device Boskorealske“.

Pač potrebne so res čudežne djanja na tem nesrečnem Laškem, ker vlada sama take nenravne izgleda daj. kjer je tatinstev, roparstev, sleparstev dan na dan več.

Caecilien-Kalender für 1878. Redigirt zum Besten der kirchlichen Musikschule v. Fr. X. Haberl, Domkapelmeister. — Tega posebno podučnega koledarja je zdaj na svitlo dan 3. letnik. Založila ga je cerkvena glasbena šola v Regensburgu, oskerbuje pa ga za vso Avstrijo „Vereins-Buchdruckerei in Graz, Albrechtgasse 5.“ V prav prijetni vel. osmini obsega 14 pol pogučne in vedriine tvarine, namreč:

1. Vorwort mit Bild und dem Grundplan der kirchl. Musikschule. 2. Holzschnitt als Einleitung zum Kalendarium. 3. Kalendarium, deutsch und lateinisch, Auf- und Untergang der Sonne, Bauernregeln, Stundenordnung, erweiterte Tabellen für geschäftliche Notizen. 4. Münztabelle und Raum zur Notirung geliehener und entlehnter Bücher. 5. Adoramus für 4 gem. und 4 Männerstimmen von J. G. Mettenleiter. 6. Lebensskizze J. G. Mettenleiter's von G. Jacob. Mit Porträt. 7. Ueber den christlichen Kirchengesang im apostolischen Zeitalter von A. G. Stein. Mit Illustration. 8. Benedetto Marcello, Gedicht von Franz von Hoffnaass. Mit zwei Ansichten aus Venedig und erläuternden Anmerkungen von F. X. Haberl. 9. Verehrung und Verherrlichung der hl. Cäcilia nach Guéranger. Mit drei Illustrationen. 10. Eine Grazer-Fahrt zur 6. Generalversammlung. Mit 6 Holzschnitten. 11. Die vorzüglichsten Krankheiten des Kehlkopfes und deren homöopathische Behandlung von Dr. Selegmann nebst Abbildung und Beschreibung eines Apparates zur graphischen Darstellung der kranken menschlichen Stimme. 12. Die grosse Orgel zu Weingarten in Württemberg von O. Dressler. Mit Abbildung. 13. Ueber den Ursprung der Katzenmusik von F. J. Selbst. Mit Illustration. 14. „Durcheinander“ enthaltend: Die preisgekrönte Orgelfugette über den Ortsnamen „Abbach“ von P. Uito Keramüller. Anekdoten, Auszüge aus Abraham a Sancta Clara, Humoristisches von M. Saphir, F. X. Haberl u. A., nebst fünf komischen Bildern.

V omenjeni zalogi v Gradcu ta koristna knjiga stane 65 kr., za presto pošiljanje pa se pridene še 5 kr. Če kdo naroči 11 ali več iztisov, se mu pošljejo stroškov oprosteni, in pri 30—30 iztisih se dasta 2 na verh. Kolikor smo delo pregledali, upamo, da bode prav zadovoljen, kdor si ga naroči, in bodi torej občinstvu priporočen ta koledar.

V Monakovem na Parskem je 24. oktobra umerl odnotni vikši škof Gregorij pl. Šeer, rojen v Neunburgu 22. rožn. 1804, monakovski nadškof od 19. rožn. 1855. Zarad zmešnjav v politiki, ki posnema stezo berlinsko, je imel ranjki hudo stanje. R. I. P.

Mladencem kratka tabakarska šola. Doktor Gustav Le Ben je delal celo versto poskušenj, kakošno moč ima tabak do telesa in življenja tistih, ki ga pijejo, puhaljo, srebajo, pušijo, kadijo. Poslušajte „čudne tabečne blagosti“, vi še smerkovi in neobrisani pušičvi:

1. Tabakovci in druge osebe v tabakovem zraku

pri 100 gramih popuhanega tabaka posrebajo nekoliko centigramov „nikotina“ (tabakovega strupa) in skoro ravno toliko amonijaka (smerdljivca). 2. Nasledki zgoščenega tabakovega dima so enaki z nasledki nikotina, in ne manj z nasledki smerdljivca — amonijaka. 3. Tekočina (sline), ki se dela po tabaku v ustih in v pljučih pri puhanju, ima v sebi vodo, amonijak in nikotin, pekoče in žgeče tvarine itd. Pri malih živalicah ena sama kapljica precej napravi omamljenje, omertvenje, njih več pa smert. 4. Ena kapljica nikotina nima nevarnih nasledkov pri velikih živalih, v trenutku pa končá male. Med nasledki, ki so poterjeni iz skušnje, so stanovitni ti-le: tresenje žilic, splošno zgoščenje gornjih počutkov (posodic), omamljenje in brezumnost; med nasledki pogostega tabakovega dima pri človeku se opazuje: tresenje, kalni pogled in oslabiljenje spomina.

Tako piše časnik „Emporio popolare“. Vi mali pavčniki, kateri bi radi hitro šli pod zemljo, ali pa k večjemu bili bolehave piškavci na zemlji: le srebajte tabačni strup in amrad!

Neko pariško društvo je razpisalo tri darila (premijske) pisateljem, ki bi spisali naj boljši knjigo o škodljivosti tabaka. Služila naj bi ta knjiga učiteljem ljudskih in srednjih šol v rabo in predmet, kako naj bi podučevali mladino o prezgodnji rabi in škodljivosti tabaka. — To je zares živa potreba, ker nekteri šterkovci že puhajo skoro predenj se znajo pod nosom obrisati ali hlače obuti. Gotovo je, da izvira od tod veliko škode za telesno rast, za spodoblost in čednost obraza, zlasti zób, in za duhovni razvoj. Toda knjige ne bodo mogle odpraviti in poravnati vsih napak; dosti več bi ne mara opravila o pravem času brezovka po serbeči koži. Ta misel, in svét, kaj pa da, veljá le za šole na Francoskem; kajti po deželah „olike in napredka“ je šiba prepovedana za „gospode smerkovce“.

Poslednje novice. Turki se zdaj zbirajo zlasti v Ercegovini v velikem številu, pravijo, da bi Černogorcem zopet uzeli Nikšič in druge od Černogorcev posedene kraje. Mogoče je pa tudi, da se kovarijo zoper Ruso, ki se bliža Sciji in hoče Turku čisto prestriči pot proti Carigradu. Kacih 11.500 ima boje Ali-paša pod svojim poveljstvom. — Nemški časniki štejejo, da ima Rus na Turškem te-le moči: ob zahodu 82.000 móz; ob vzhodu 62.000; ob jugu 27.000; v Dobrudži 42.000; kerdelo zvišane pomoči 102.000. Skupaj 27 divizij peštva, 3 brigade lovcev, 1 bulgarsko kerdelo, 12 divizij konjištva, 3 rumunske divizije, 387 batalijonov, 258 eskadronov konjištva, 182 baterij, 1488 kanonov, 315.000 móz. — Poslednji čas so Rusi Turkom uzeli Teliá, vjeli enega pašata, več častnikov in 7 turških batalijonov. Ta kraj je ob potu v Sofijo, med Orhanijo in Plevno. — Gambetta na Francoskem je dal neki razglas, v katerem maha po Henriku V, silabu, papežu, Mak-Mahonu, nekem „klerikalnem gospodarstvu“, katero pa je le v možganih „gambetta-bizmarkovskih kulturoborcev“. Lomastil je v prid rudečkarstva tako, da dobi boje zopet pravdo, — pravijo celó, da ga bodo zopet zaperli.

Dobrotni darovi.

Za afrikanski misijon: L. Žigman in P. Merhar 2 gl. — *Po preč. g. fajm. Tedeschem* 2 gl. — *Iz Cerkelj po č. g. fajm.* 1 gl. — *M. Gerjol* 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Iz Loke neka mati 1 gl. 50 kr.

Za bratovšino sv. Leopolda: Iz Cerkelj po čast. g. fajm. 1 gl.